

**UREDBA (EU) br. 1227/2011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 25. listopada 2011.
o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije**

Inkorporirana i prilagođena Odlukom Ministarskog vijeća Energetske zajednice broj 2018/01/MC-EnC od 29. studenog 2018.

Članak 1.

Predmet, područje primjene i odnos s drugim zakonodavstvom Energetske zajednice

1. Ovom se Uredbom uspostavljaju pravila za zabranu malverzacija koje utječu na veleprodajna tržišta energije koja su sukladna <...>¹ s pravilnim funkcioniranjem tih veleprodajnih tržišta energije, vodeći pritom računa o njihovim posebnim značajkama. Njome se omogućuje nadzor veleprodajnih tržišta energije, koji provode <...> nacionalna regulatorna tijelima <...>.
2. Ova se Uredba primjenjuje na trgovanje veleprodajnim energetske proizvodima. <...> Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje <...> primjena europskog prava Energetske zajednice i nacionalnog prava u području tržišnog natjecanja na prakse koje su obuhvaćene ovom Uredbom.
3. <...> Nacionalna regulatorna tijela <...> i, gdje je to primjenjivo, nacionalna tijela za tržišno natjecanje i druga relevantna nacionalna tijela surađuju kako bi se osigurao usklađen pristup provedbi odgovarajućih pravila, ako se mjere odnose na <...> jedan ili više veleprodajnih energetskih proizvoda na koje se primjenjuju članci 3., 4. i 5. ove Uredbe.
4. <...>
5. <...>

Članak 2.
Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) “povlaštene informacije” znači informacije precizne naravi koje nisu objavljene, a odnose se, izravno ili neizravno, na jedan ili više veleprodajnih energetskih proizvoda i koje bi vjerojatno, da se objave, značajno utjecale na cijene tih veleprodajnih energetskih proizvoda.

Za potrebe ove definicije “informacije” znači:

- (a) informacije koje treba objaviti u skladu s uredbama (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009, uključujući smjernice i mrežne kodekse koji su usvojeni u skladu s tim uredbama;
- (b) informacije koje se odnose na kapacitet i korištenje postrojenja za proizvodnju, skladištenje, potrošnju ili prijenos odnosno transport električne energije ili prirodnog plina ili se odnose na kapacitet i korištenje terminala za UPP, uključujući planiranu ili neplaniranu neraspoloživost tih postrojenja;

¹ <...> označava tekst Uredbe EU koji nije primjenjiv u Ugovornim stranama Energetske zajednice (za relevantne dijelove teksta vidjeti Odluku Ministarskog vijeća broj 2018/01/MC-EnC).

- (c) informacije koje treba razotkriti u skladu sa zakonskim ili regulatornim odredbama na razini Energetske zajednice ili nacionalnoj razini, tržišnim pravilima i ugovorima ili običajima na dotičnom veleprodajnom tržištu energije, u mjeri u kojoj te informacije mogu imati značajan učinak na cijene veleprodajnih energetske proizvoda; i
- (d) druge informacije koje bi razuman sudionik na tržištu vjerojatno koristio kao dio osnove za svoju odluku da provede transakciju koja se odnosi na određeni veleprodajni energetski proizvod ili da izda nalog za njegovo trgovanje.

Informacije se smatraju preciznima ako ukazuju na niz okolnosti koje postoje ili je razumno očekivati da će nastati, ili na događaj koji se zbio ili je razumno očekivati da će se zbiti, te su dovoljno precizne da omogućе donošenje zaključaka o mogućem učinku tog niza okolnosti ili događaja na cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

(2) “manipulacija tržištem” znači:

(a) provođenje bilo kakve transakcije ili izdavanje bilo kakvog naloga za trgovanje veleprodajnim energetskim proizvodima, kojima se:

- i. daju ili vjerojatno daju lažni ili obmanjujući signali u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;
- ii. uz pomoć jedne osobe ili suradnjom više osoba osigurava ili pokušava osigurati umjetna razina cijene jednog ili više veleprodajnih energetske proizvoda, osim ako osoba koja je provela transakciju ili je izdala nalog za trgovanje dokaže da ima legitimne razloge za to i da je ta transakcija ili nalog za trgovanje u skladu s prihvaćenim tržišnim praksama na dotičnom veleprodajnom tržištu energije; ili
- iii. koristi ili pokušava koristiti fiktivno sredstvo ili bilo koji drugi oblik prijave ili izmišljanja koje daje ili vjerojatno daje lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

ili

(b) širenje informacija putem medija, uključujući internet, ili bilo kojim drugim putem, koje daju ili vjerojatno daju lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda, uključujući širenje glasina i lažnih ili obmanjujućih vijesti, ako je osoba koja ih širi znala ili je trebala znati da su informacije bile lažne ili obmanjujuće.

Ako se informacije šire za potrebe novinarstva ili umjetničkog izražavanja, takvo se širenje informacija procjenjuje vodeći računa o pravilima koja se odnose na slobodu tiska i slobodu izražavanja u drugim medijima, osim ako:

- i. te osobe izravno ili neizravno steknu korist ili zaradu iz širenja dotičnih informacija; ili
- ii. je razotkrivanje ili širenje izvršeno s namjerom obmanjivanja tržišta u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

(3) “pokušaj manipuliranja tržištem” znači:

(a) provođenje bilo kakve transakcije, izdavanje bilo kakvog naloga za trgovanje ili poduzimanje bilo kakvih drugih mjera koje se odnose na određeni veleprodajni energetski proizvod, s namjerom:

- i. davanja lažnih ili obmanjujućih signala u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

- ii. da se osigura umjetna razina cijene jednog ili više veleprodajnih energetskih proizvoda, osim ako osoba koja je provela transakciju ili je izdala nalog za trgovanje dokaže da ima legitimne razloge za to i da je ta transakcija ili nalog za trgovanje u skladu s prihvaćenim tržišnim praksama na dotičnom veleprodajnom tržištu energije; ili
 - iii. korištenja fiktivnog sredstva ili bilo kojeg drugog oblika prijevare ili izmišljanja koje daje ili vjerojatno daje lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetskih proizvoda;
- ili
- (b) širenje informacija putem medija, uključujući internet, ili bilo kojim drugim putem s namjerom davanja lažnih ili obmanjujućih signala u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetskih proizvoda;
- (4) “veleprodajni energetski proizvodi” znači sljedeći ugovori i izvedeni financijski instrumenti, neovisno o tome gdje se i kako njima trguje:
- (a) ugovori o opskrbi električnom energijom ili prirodnim plinom, ako je isporuka u Ugovornim stranama;
 - (b) <...>
 - (c) ugovori koji se odnose na prijenos električne energije ili transport prirodnog plina u Ugovornim stranama;
 - (d) <...> Ugovori o opskrbi i distribuciji električne energije ili prirodnog plina za potrebe krajnjih kupaca nisu veleprodajni energetski proizvodi. Međutim, ugovori o opskrbi i distribuciji električne energije ili prirodnog plina krajnjim kupcima s kapacitetom potrošnje iznad praga koji je naveden u točki 5. drugom odlomku smatraju se veleprodajnim energetskim proizvodima;
- (5) “kapacitet potrošnje” znači potrošnja krajnjeg kupca električne energije ili prirodnog plina pri punoj iskorištenosti proizvodnog kapaciteta tog kupca. Obuhvaća sveukupnu potrošnju tog kupca kao zasebnoga gospodarskog subjekta, u mjeri u kojoj se potrošnja odvija na tržištima s međusobno povezanim veleprodajnim cijenama.
- Za potrebe ove definicije ne uzima se u obzir potrošnja u pojedinačnim postrojenjima s kapacitetom potrošnje manjim od 600 GWh godišnje, koja se nalaze pod kontrolom jednoga gospodarskoga subjekta, u mjeri u kojoj ta postrojenja ne utječu zajedno na cijene na veleprodajnim tržištima energije zbog toga što se nalaze na različitim odgovarajućim geografskim tržištima;
- (6) “veleprodajno tržište energije” znači bilo koje tržište unutar Ugovornih strana na kojem se trguje veleprodajnim energetskim proizvodima;
 - (7) “sudionik na tržištu” znači bilo koja osoba, uključujući operatore prijenosnih odnosno transportnih i distribucijskog sustava, koja provodi transakcije, uključujući plasman naloga za trgovanje, na jednom ili više veleprodajnih tržišta energije;
 - (8) “osoba” znači bilo koja fizička ili pravna osoba;
 - (9) <...>
 - (10) “nacionalno regulatorno tijelo” znači nacionalno regulatorno tijelo koje je imenovano u skladu s člankom 35. stavkom 1. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije ili

člankom 39. stavkom 1. Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina;

- (11) “operator prijenosnog odnosno transportnog sustava” ima značenje iz članka 2. točke 4. Direktive 2009/72/EZ, odnosno iz članka 2. točke 4. Direktive 2009/73/EZ;
- (12) “matično poduzeće” znači matično poduzeće u smislu članaka 1. i 2. Sedme direktive Vijeća 83/349/EEZ od 13. lipnja 1983. koja se temelji na članku 54. stavku 3. točki (g) Ugovora o konsolidiranim financijskim izvještajima;
- (13) “povezano poduzeće” znači poduzeće kćer ili drugo poduzeće u kojem se posjeduju udjeli ili poduzeće koje s drugim poduzećem veže odnos u smislu članka 12. stavka 1. Direktive 83/349/EEZ;
- (14) “distribucija prirodnog plina” ima značenje iz članka 2. točke 5. Direktive 2009/73/EZ;
- (15) “distribucija električne energije” ima značenje iz članka 2. točke 5. Direktive 2009/72/EZ;
- (16) “osjetljive informacije u vezi sa zaštitom kritične infrastrukture” znači činjenice o kritičnoj infrastrukturi, koje bi se, ako se otkriju, mogle upotrijebiti za planiranje i djelovanje s ciljem izazivanja poremećaja ili uništavanja instalacija kritične infrastrukture;
- (17) “kritična infrastruktura” znači sredstvo, sustav ili njegov dio koji se nalazi u Ugovornim stranama, a koji je ključan za održavanje vitalnih društvenih funkcija, zdravlja, sigurnosti, gospodarskog ili socijalnog blagostanja ljudi, a čiji bi prekid ili uništenje imao značajan utjecaj u Ugovornim stranama kao rezultat neodržavanja tih funkcija.

Članak 3.

Zabrana trgovanja povlaštenim informacijama

1. Osobama koje posjeduju povlaštene informacije u vezi s određenim veleprodajnim energetske proizvodom zabranjuje se:
 - (a) korištenje tih informacija u kupnji ili prodaji ili pokušaju kupnje ili prodaje, za svoj račun ili za račun treće strane, izravno ili neizravno, veleprodajnih energetske proizvoda na koje se te informacije odnose;
 - (b) razotkrivanje tih informacija bilo kojoj drugoj osobi, osim ako se takvo razotkrivanje izvršava tijekom uobičajenog bavljenja njihovim poslom, profesijom ili dužnostima;
 - (c) preporučanje ili navođenje druge osobe, na temelju povlaštenih informacija, da kupi ili proda veleprodajne energetske proizvode na koje se te informacije odnose.
2. Zabrana iz stavka 1. odnosi se na sljedeće osobe koje posjeduju povlaštene informacije u vezi s određenim veleprodajnim energetske proizvodom:
 - (a) članovi administrativnih, upravljačkih ili nadzornih tijela određenog poduzeća;
 - (b) osobe s udjelima u kapitalu određenog poduzeća;
 - (c) osobe koje imaju pristup informacijama u okviru svojeg posla, profesije ili dužnosti;
 - (d) osobe koje su te informacije stekle kaznenim djelom;
 - (e) osobe koje znaju ili bi trebale znati da su to povlaštene informacije.
3. Stavak 1. točke (a) i (c) ovog članka ne primjenjuju se na operatore prijenosnih odnosno transportnih sustava pri kupnji električne energije ili prirodnog plina radi osiguravanja sigurnog

i pouzdanog rada sustava u skladu s njihovim obvezama na temelju članka 12. točaka (d) i (e) Direktive 2009/72/EZ ili članka 13. stavka 1. točaka (a) i (c) Direktive 2009/73/EZ.

4. Ovaj se članak ne primjenjuje na:

- (a) transakcije provedene pri ispunjavanju dospjele obveze kupovanja ili prodavanja veleprodajnih energetske proizvoda, ako ta obveza proizlazi iz sporazuma koji je sklopljen ili naloga za trgovanje koji je plasiran prije no što je dotična osoba došla u posjed povlaštenih informacija;
- (b) transakcije koje su proveli proizvođači električne energije i prirodnog plina, operatori sustava skladišta prirodnog plina ili operatori terminala za uvoz UPP-a, čija je jedina svrha pokriti trenutačni fizički gubitak koji je posljedica neplaniranih prestanaka rada, kada bez toga sudionik na tržištu ne bi bio u stanju ispuniti postojeće ugovorne obveze ili ako se te mjere poduzimaju u dogovoru s dotičnim operatorom ili operatorima prijenosnog odnosno transportnog sustava radi osiguravanja sigurnog i pouzdanog rada sustava. U takvoj se situaciji dotične informacije u vezi s transakcijama prijavljuju Agenciji i nacionalnom regulatornom tijelu. Ova obveza izvješćivanja ne dovodi u pitanje obvezu koja je navedena u članku 4. stavku 1.;
- (c) sudionike na tržištu koji djeluju na temelju nacionalnih propisa za izvanredno stanje, ako su nacionalna tijela intervenirala radi osiguravanja opskrbe električnom energijom ili prirodnim plinom te su tržišni mehanizmi suspendirani u određenoj Ugovornoj strani ili njezinim dijelovima. U tom slučaju tijelo koje je nadležno za planiranje za izvanredne situacije osigurava objavu u skladu s člankom 4.

5. Ako je osoba koja posjeduje povlaštene informacije u vezi s određenim veleprodajnim energetske proizvodom pravna osoba, zabrane iz stavka 1. primjenjuju se i na fizičke osobe koje sudjeluju u donošenju odluke da se transakcija izvrši za račun dotične pravne osobe.

6. Ako se informacije šire za potrebe novinarstva ili umjetničkog izražavanja, takvo se širenje informacija procjenjuje vodeći računa o pravilima koja se odnose na slobodu tiska i slobodu izražavanja u drugim medijima, osim ako:

- (a) te osobe izravno ili neizravno steknu korist ili zaradu iz širenja dotičnih informacija; ili
- (b) je razotkrivanje ili širenje izvršeno s namjerom obmanjivanja tržišta u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda.

Članak 4.

Obveza objavljivanja povlaštenih informacija

1. Sudionici na tržištu djelotvorno i pravodobno objavljuju povlaštene informacije koje posjeduju u odnosu na poduzeće ili postrojenja u vlasništvu ili pod kontrolom dotičnog sudionika na tržištu, njegovog matičnog poduzeća ili povezanog poduzeća ili za čija su operativna pitanja taj sudionik na tržištu ili to poduzeće odgovorni, bilo u cijelosti ili djelomično. Takvo razotkrivanje uključuje informacije koje se odnose na kapacitet i korištenje postrojenja za proizvodnju, skladištenje, potrošnju ili prijenos električne energije ili transport prirodnog plina ili se odnose na kapacitet i korištenje terminala za UPP, uključujući planiranu ili neplaniranu neraspoloživost tih postrojenja.

2. Sudionik na tržištu može iznimno i pod vlastitom odgovornošću odgoditi objavljivanje povlaštenih informacija kako ne bi ugrozio svoje legitimne interese, pod uvjetom da nije vjerojatno da takvo nečinjenje dovodi javnost u zabludu i da je sudionik na tržištu u stanju osigurati povjerljivost tih informacija te ne donosi odluke u vezi s trgovanjem veleprodajnim

energetskim proizvodima na temelju tih informacija. U takvoj situaciji sudionik na tržištu bez odgađanja dostavlja te informacije, zajedno s razlozima kašnjenja objavljivanja, <...> dotičnom nacionalnom regulatornom tijelu <...>.

3. Ako sudionik na tržištu ili njegov zaposlenik ili zastupnik razotkrije povlaštene informacije u vezi s određenim veleprodajnim energetskim proizvodom tijekom uobičajenog bavljenja svojim poslom, profesijom ili dužnostima, kako je navedeno u članku 3. stavku 1. točki (b), taj sudionik na tržištu ili osoba osigurava istodobno, potpuno i djelotvorno objavljivanje tih informacija. U slučaju nenamjernog razotkrivanja sudionik na tržištu osigurava potpuno i djelotvorno objavljivanje informacija čim prije nakon nenamjernog objavljivanja. Ovaj se stavak ne primjenjuje ako osoba koja prima informacije ima obvezu čuvanja povjerljivosti, bez obzira na to proizlazi li ta obveza iz zakona, drugog propisa, statuta ili ugovora.

4. Objava povlaštenih informacija, uključujući u zbirnom obliku, u skladu s Uredbom (EZ) br. 714/2009 ili (EZ) br. 715/2009, ili smjernica i mrežnih kodeksa koji su usvojeni prema tim uredbama, predstavlja istodobno, potpuno i djelotvorno objavljivanje.

5. Ako je određeni operator prijenosnog odnosno transportnog sustava oslobođen od obveze objavljivanja određenih podataka, u skladu s Uredbom (EZ) br. 714/2009 ili Uredbom (EZ) br. 715/2009, taj je operator time oslobođen i od obveze iz stavka 1. ovog članka u odnosu na te podatke.

6. Stavci 1. i 2. ne dovode u pitanje obveze sudionika na tržištu na temelju direktiva 2009/72/EZ i 2009/73/EZ te uredbama (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009, uključujući smjernice i mrežne kodekse koji su usvojeni u skladu tim direktivama i uredbama, posebno u pogledu određivanja vremena i načina objave informacija.

7. Stavci 1. i 2. ne dovode u pitanje pravo sudionika na tržištu da odgode razotkrivanje osjetljivih informacija u vezi sa zaštitom kritične infrastrukture <...> i procjeni potrebe poboljšanja njezine zaštite, ako su one povjerljive u njihovoj zemlji u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom.

Članak 5.

Zabrana manipulacije tržištem

Zabranjeno je poduzeti ili pokušati poduzeti manipulaciju tržištem na veleprodajnim tržištima energije.

Članak 6.

<...>

Članak 7.

Nadzor tržišta

1. Nacionalna regulatorna tijela nadziru aktivnosti trgovanja veleprodajnim energetskim proizvodima kako bi prepoznala i spriječila trgovanje koje se temelji na povlaštenim informacijama i tržišnoj manipulaciji svom nacionalnom tržištu. U tu svrhu mogu koristiti korisničke priručnike koje je izradila Agencija za saradnju energetskih regulatora i mogu usvojiti pravila o zahtjevima za pružanje podataka od učesnika na tržištu. <...>

2. Nacionalna regulatorna tijela surađuju na regionalnoj razini putem Regulatornog odbora Energetske zajednice pri izvršavanju nadzora veleprodajnih tržišta energije iz stavka 1. <...>

Ugovorne strane mogu predvidjeti da njihovo nacionalno tijelo za tržišno natjecanje ili tijelo za nadzor tržišta, koje je uspostavljeno u okviru tog tijela, provodi nadzor tržišta s nacionalnim regulatornim tijelom. Pri provođenju takvog nadzora tržišta nacionalno tijelo za tržišno natjecanje ili tijelo za nadzor tržišta imaju ista prava i obveze kao i nacionalno regulatorno tijelo u skladu s prvim podstavkom ovog stavka, drugom rečenicom drugog podstavka stavka 3. ovog članka, drugom rečenicom drugog stavaka članka 4. <...> i člankom 16.

3. Nacionalna regulatorna tijela barem jednom godišnje dostavljaju izvješće Tajništvu o svojim aktivnostima na temelju ove Uredbe te ga stavljaju na raspolaganje javnosti.

<...>

4. Tajništvo izvješćuje Ministarsko vijeće na godišnjoj osnovi, uključujući, ali ne ograničavajući se na informacije iz stavka 3.

Članak 8.

<...>

Članak 9.

Prijavljivanje sudionika na tržištu

1. Sudionici na tržištu, koji provode transakcije sa veleprodajnim energetske proizvodima ili iskazuju interes za provođenje takvih transakcija putem naloga za trgovanje <...> prijavljuju se nacionalnom regulatornom tijelu Ugovorne strane u kojoj se odvija ili će se odvijati isporuka veleprodajnih energetske proizvoda. U svrhu prijave (registracije), nacionalna regulatorna tijela primjenjuju obrazac registracije koji je izradila Agencija za suradnju energetske regulatora u skladu sa Uredbom br. 1227/2011. Regulatorni odbor Energetske zajednice stavlja na raspolaganje internetsku kompilaciju svih nacionalnih registracija u Ugovornim stranama.

<...> Prijavljivanje sudionika na tržištu ne dovodi u pitanje obveze poštovanja važećih pravila trgovanja i uravnoteživanja.

2. Najkasnije 6 mjeseca nakon roka za nacionalnu transpoziciju ove Uredbe u Energetskoj zajednici, nacionalna regulatorna tijela uspostavljaju nacionalne registre sudionika na tržištu, koje održavaju ažurnima. U registru se svakom sudioniku na tržištu dodjeljuje jedinstveni identifikator te on sadrži dovoljno informacija za prepoznavanje sudionika na tržištu, uključujući odgovarajuće podatke u vezi s njegovim brojem obveznika poreza na dodanu vrijednost, mjesto poslovnog nastana (sjedišta), osobe odgovorne za njegove odluke o poslovanju i trgovanju te krajnjeg upravljača ili korisnika aktivnosti trgovanja sudionika na tržištu. Nacionalna regulatorna tijela primjenjuju format registra koji je izradila Agencija za suradnju energetske regulatora u skladu sa stavkom 3. članka 9. Uredbe br. 1227/2011.

3. Nacionalna regulatorna tijela prosljeđuju Regulatornom odboru Energetske zajednice informacije iz svojih nacionalnih registara. <...> Na temelju informacija koje dostave nacionalna regulatorna tijela Regulatorni odbor Energetske zajednice uspostavlja središnji registar sudionika na tržištu. Nacionalna regulatorna tijela i druga odgovarajuća tijela imaju pristup ovom registru. Podložno članku 17. Regulatorni odbor Energetske zajednice može odlučiti staviti središnji registar ili njegove izvratke na raspolaganje javnosti, pod uvjetom da se ne razotkrivaju poslovno osjetljive informacije o pojedinačnim sudionicima na tržištu.

4. Sudionici na tržištu iz stavka 1. ovog članka dostavljaju obrazac za prijavu nacionalnom regulatornom tijelu prije provođenja transakcije sa veleprodajnim energetski proizvodima.

5. Sudionici na tržištu iz stavka 1. bez odgađanja priopćuju nacionalnom regulatornom tijelu eventualne izmjene do kojih je došlo u pogledu informacija dostavljenih u obrascu za prijavu.

Članak 10.

<...>

Članak 11.

Zaštita podataka

Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje obveze Ugovornih strana i nacionalnih regulatornih tijela da očuvaju povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija utvrđenih nacionalnim zakonodavstvom. <...>

Članak 12.

Pouzdanost djelovanja

1. Nacionalna regulatorna tijela osiguravaju povjerljivost, cjelovitost i zaštitu informacija koje prima u skladu s člankom 4. stavkom 2. <...> Nacionalna regulatorna tijela poduzimaju sve potrebne mjere kako bi spriječila svaku zloupotrebu i neovlašten pristup informacijama koje su pohranjene u njezinim sustavima.

Nacionalna regulatorna tijela, <...> nacionalna tijela za tržišno natjecanje, <...> i druga odgovarajuća tijela osiguravaju povjerljivost, cjelovitost i zaštitu informacija koje primaju u skladu s člankom 4. stavkom 2., člankom 7. stavkom 2. <...> i poduzimaju mjere kako bi spriječili svaku zloupotrebu takvih informacija. <...>

2. Podložno članku 17., nacionalna regulatorna tijela mogu odlučiti staviti na raspolaganje javnosti dijelove informacija koje posjeduje, pod uvjetom da se ne razotkriju poslovno osjetljive informacije o pojedinačnim sudionicima na tržištu ili pojedinačnim transakcijama ili pojedinačnim tržištima te da se ne može izvesti zaključak o njima.

Nacionalna regulatorna tijela stavljaju na raspolaganje svoju bazu poslovno neosjetljivih podataka o trgovanju u znanstvene svrhe, u skladu sa zahtjevima o povjerljivosti.

Informacije se objavljuju ili stavljaju na raspolaganje u interesu unapređenja transparentnosti veleprodajnih tržišta energije, pod uvjetom da ne postoji vjerojatnost narušavanja tržišnog natjecanja na tim tržištima energije.

Nacionalna regulatorna tijela iznose informacije na pošten način, u skladu s transparentnim pravilima koja sastavlja i stavlja na raspolaganje javnosti.

Članak 13.

Provedba zabrana zloupotrebe tržišta

1. Nacionalna regulatorna tijela osiguravaju primjenu zabrana koje su navedene u člancima 3. i 5. te obveze koja je navedena u članku 4.

Svaka Ugovorna strana osigurava da njezina nacionalna regulatorna tijela imaju istražne i izvršne ovlasti koje su potrebne za izvršavanje tog zadatka <...>. Te se ovlasti izvršavaju na razmjernan način.

Te se ovlasti mogu izvršavati:

- (a) izravno;
- (b) u suradnji s drugim tijelima; ili
- (c) na temelju zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima.

Ako je potrebno, nacionalna regulatorna tijela mogu izvršavati svoje istražne ovlasti u suradnji s organiziranim tržištima, sustavima za uparivanje ili drugim osobama koje dogovaraju transakcije u okviru svoje struke <...>.

2. Istražne i izvršne ovlasti iz stavka 1. ograničene su na svrhu istrage. Izvršavaju se u skladu s nacionalnim pravom i uključuju pravo da se:

- (a) pristupi svim odgovarajućim ispravama u bilo kojem obliku i dobije njihova preslika;
- (b) zatraže informacije od svih odgovarajućih osoba, uključujući one koje su naknadno uključene u prijenos naloga ili provođenje dotičnih transakcija, kao i njihove naručitelje te, ako je potrebno, pravo da se svaka takva osoba ili naručitelj pozove i sasluša;
- (c) izvrši nadzor na terenu;
- (d) zatraže postojeći telefonski zapisi i postojeći zapisi prometa podataka;
- (e) zatraži prestanak svake prakse koja se protivi ovoj Uredbi ili delegiranim aktima ili provedbenim aktima koji su doneseni na temelju nje;
- (f) zatraži od suda da blokira ili privremeno zaplijeni imovinu;
- (g) zatraži od suda ili bilo kojeg nadležnog tijela da naloži privremenu zabranu bavljenja zvanjem.

Članak 14. **Pravo žalbe**

Ugovorne strane osiguravaju da na nacionalnoj razini postoje odgovarajući mehanizmi na temelju kojih se stranka pogođena odlukom regulatornog tijela ima pravo žaliti tijelu koje je nezavisno od uključenih stranaka i bilo koje vlade.

Članak 15. **Obveze osoba koje dogovaraju transakcije u okviru svoje struke**

Svaka osoba koja u okviru svoje struke dogovara transakcije veleprodajnim energetskim proizvodima i koja osnovano sumnja da bi određena transakcija mogla prekršiti članke 3. ili 5. bez odgađanja obavješćuje nacionalno regulatorno tijelo.

Osobe koje u okviru svoje struke dogovaraju transakcije veleprodajnim energetskim proizvodima uspostavljaju i održavaju djelotvorne mehanizme i postupke kako bi prepoznale kršenja članka 3. ili 5.

Članak 16. **Suradnja na razini Energetske zajednice i nacionalnoj razini**

1. Regulatorni odbor Energetske zajednice pomaže da nacionalna regulatorna tijela obavljaju svoje zadaće na temelju ove Uredbe na usklađen i dosljedan način.

<...> Nacionalna regulatorna tijela surađuju <...> međusobno, uključujući na regionalnoj razini putem Regulatornog odbora Energetske zajednice, u svrhu obavljanja svojih zadaća u skladu s ovom Uredbom.

Nacionalna regulatorna tijela <...> i nacionalno tijelo za tržišno natjecanje u određenoj Ugovornoj strani mogu uspostaviti odgovarajuće oblike suradnje, kako bi osigurala djelotvornu i učinkovitu istragu i provedbu te kako bi doprinijela dosljednom i jedinstvenom pristupu istrazi, sudskom postupku te provedbi ove Uredbe i odgovarajućeg financijskog prava te prava u području tržišnog natjecanja.

2. Nacionalna regulatorna tijela bez odgađanja obavješćuju Regulatorni odbor Energetske zajednice i Tajništvo na što precizniji način ako imaju utemeljene razloge za sumnju da se u toj Ugovornoj strani ili u drugoj Ugovornoj strani izvršavaju ili su izvršena djela kojima se krši ova Uredba.

Ako nacionalno regulatorno tijelo sumnja da se djela koja utječu na veleprodajna tržišta energije ili cijenu veleprodajnih energetske proizvoda u toj Ugovornoj strani izvršavaju u drugoj Ugovornoj strani, ono može zatražiti da Regulatorni odbor Energetske zajednice i Tajništvo osigura da se zahtjevi ove Uredbe provode u toj Ugovornoj strani.

3. Kako bi osigurala usklađen i dosljedan pristup zloupotrebi tržišta na veleprodajnim tržištima energije:

(a) <...>

(b) <...>

(c) <...>

(d) nacionalna regulatorna tijela obavješćuju nacionalno tijelo za tržišno natjecanje svoje Ugovorne strane, Tajništvo i Regulatorni odbor Energetske zajednice ako imaju utemeljene razloge za sumnju da se na veleprodajnom tržištu energije izvršavaju ili su izvršena djela koja vjerojatno predstavljaju kršenje prava u području tržišnog natjecanja.

4. Kako bi izvršila svoje zadatke na temelju stavka 1., ako između ostalog na temelju početnih procjena ili analize Regulatorni odbor Energetske zajednice sumnja da je došlo do kršenja ove Uredbe, on je ovlašten:

(a) zatražiti od jednog ili više nacionalnih regulatornih tijela da dostave sve informacije koje se odnose na sumnju o kršenju;

(b) zatražiti od jednog ili više nacionalnih regulatornih tijela da pokrenu istragu radi sumnje o kršenju i poduzmu odgovarajuće mjere radi ispravljanja utvrđenog kršenja. Dotično nacionalno regulatorno tijelo odgovorno je za sve odluke u pogledu odgovarajućih mjera koje treba poduzeti radi ispravljanja utvrđenog kršenja;

(c) ako smatra da moguće kršenje ima ili je imalo prekogranični učinak, uspostaviti i uskladiti istražnu skupinu koja se sastoji od predstavnika dotičnih nacionalnih regulatornih tijela, kako bi istražila je li došlo do kršenja ove Uredbe i u kojoj je Ugovornoj strani došlo do kršenja. Ako je potrebno, Regulatorni odbor Energetske zajednice može zatražiti i sudjelovanje predstavnika Agencije ili drugog odgovarajućeg tijela jedne ili više Ugovornih strana i/ili država članica u istražnoj skupini.

5. Nacionalno regulatorno tijelo koje primi zahtjev za informacije na temelju stavka 4. točke (a) ili zahtjev da pokrene istragu radi sumnje o kršenju na temelju stavka 4. točke (b) odmah poduzima potrebne mjere kako bi ispunilo taj zahtjev. Ako to nacionalno regulatorno tijelo nije u stanju odmah dostaviti tražene informacije, ono bez odgađanja obavješćuje Regulatorni odbor Energetske zajednice o razlozima.

Odstupajući od prvog podstavka nacionalno regulatorno tijelo može odbiti postupiti u odgovoru na zahtjev, ako:

- (a) ispunjenje zahtjeva može nepovoljno utjecati na suverenost ili sigurnost Ugovorne strane kojoj je zahtjev upućen;
- (b) je već pokrenut sudski postupak u vezi s istim djelima i protiv istih osoba pred tijelima sigurnost Ugovorne strane kojoj je zahtjev upućen; ili
- (c) je tim osobama već izrečena pravomoćna presuda za ista djela u državi članici kojoj je zahtjev upućen.

U bilo kojem od tih slučajeva nacionalno regulatorno tijelo na odgovarajući način obavješćuje Regulatorni odbor Energetske zajednice i pruža što detaljnije informacije o tom postupku ili presudi.

Nacionalna regulatorna tijela sudjeluju u istražnoj skupini okupljenoj u skladu sa stavkom 4. točkom (c) pružajući svu potrebnu pomoć. Istražnu skupinu usklađuje Regulatorni odbor Energetske zajednice.

6. <...>

Članak 17. **Čuvanje profesionalne tajne**

1. Sve povjerljive informacije koje su primljene, razmijenjene ili prosljeđene u skladu s ovom Uredbom podliježu uvjetima čuvanja profesionalne tajne koji su navedeni u stavcima 2., 3. i 4.

2. Obveza čuvanja profesionalne tajne odnosi se na:

- (a) osobe koje rade ili su radile za neku od institucija Energetske zajednice;
- (b) revizore i stručnjake kojima je neka od institucija Energetske zajednice davala upute;
- (c) osobe koje rade ili su radile za nacionalna regulatorna tijela ili druga odgovarajuća tijela;
- (d) revizore i stručnjake kojima su nacionalna regulatorna tijela ili druga odgovarajuća tijela davala upute i koji primaju povjerljive informacije u skladu s ovom Uredbom.

3. Povjerljive informacije, koje su pri obavljanju svojih zadaća primile osobe iz stavka 2., ne smiju se otkriti niti jednoj drugoj osobi ni tijelu, osim u sažetom ili zbirnom obliku, tako da nije moguće prepoznati pojedinačnog sudionika na tržištu ili tržište, ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene kaznenim pravom, drugim odredbama ove Uredbe ili drugim odgovarajućim zakonodavstvom Energetske zajednice.

4. Ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene kaznenim pravom, <...> nacionalna regulatorna tijela, <...> tijela ili osobe koje primaju povjerljive informacije u skladu s ovom Uredbom mogu ih koristiti isključivo pri obavljanju svojih zadaća i radi izvršavanja svojih zadaća. Drugi subjekti, tijela ili osobe mogu koristiti te informacije u svrhu za koju su im one dostavljene ili u kontekstu administrativnih ili sudskih postupaka koji se izričito odnose na izvršavanje tih zadaća. Tijelo koje prima informacije može ih koristiti u drugu svrhu pod uvjetom da na to pristanu Regulatorni odbor Energetske zajednice, nacionalna regulatorna tijela, <...> tijela ili osobe koje priopćuju informacije.

5. Ovim se člankom ne priječi tijelima u Ugovornoj strani da razmjenjuju ili prosljeđuju povjerljive informacije u skladu s nacionalnim pravom, pod uvjetom da one nisu primljene od

tijela druge Ugovorne strane ili od Regulatorni odbor Energetske zajednice ili Tajništva na temelju ove Uredbe.

Članak 18.

Sankcije

Ugovorne strane utvrđuju pravila o sankcijama primjenljivima na povrede ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale njihovu provedbu. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, odvrćajuće i proporcionalne te odražavati narav, trajanje i ozbiljnost povrede, štetu koja je prouzročena potrošačima i potencijalnu zaradu koja je proizašla iz trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipulacije tržištem.

Ugovorne strane priopćuju te odredbe Tajništvu najkasnije do roka za transpoziciju ove Uredbe u Energetskoj zajednici, te ga bez odgađanja obavješćuju o svakoj naknadnoj izmjeni koja utječe na njih.

Ugovorne strane propisuju da nacionalna regulatorna tijela mogu otkriti javnosti mjere ili sankcije koje se izriču za povredu ove Uredbe, osim ako bi se takvim otkrivanjem prouzročila nerazmjerna šteta uključenim stranama.

Članak 19.

<...>

Članak 20.

<...>

Članak 21.

<...>

Članak 22.

<...>
